

Asia: VN/13450/2020

Luonnos logistiikan digitalisaatiostrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry (SHLL) kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä (LVM) mahdollisuudesta lausua LVM:n johdolla laaditun logistiikan digitalisaatiostrategian luonnoksesta.

LVM:n 20.8.2019 käynnistämässä hallinnon hankkeessa on tarkoituksena valmistella valtion hallinnon logistiikan digitalisaatiostrategia, jossa määritellään visio, tavoitteet ja hallinnon toimenpiteet Suomen logistiikkasektorin digitalisaatiokehityksen vahvistamiseksi ja edistämiseksi. Hankkeen tavoitteena on määrittää hallinnon tavoitteet ja keinot, joiden avulla se voi edistää digitalisaation kehittymistä ja hyödyntämistä logistiikkasektorilla. Hanketta LVM on valmistellut yhteistyössä ja avoimesti asiasta kiinnostuneiden toimijoiden kanssa. SHLL on osallistunut strategiaproessin aikana järjestettyihin sidosryhmätilaisuuksiin ja SHLL:n näkemyksiä on huomioitu jo kattavasti luonnoksessa.

SHLL toteaa, että lausunnon tulleessa strategialuonnoksessa on kattavasti ja monipuolisesti käsitelty logistiikan digitalisaatiota ja sitä millaisia mahdollisuuksia digitalisaatio toisi logistiikkasektorille, mikäli alan digitalisaatiokehitystä saataisiin nopeutettua ja parannettua. Esimerkiksi liikenteen kasvihuonepäästöjen vähennystavoitteiden saavuttamisessa logistiikan digitalisaatiolla ja sen kehittymisellä on merkittävä vaikutus. SHLL on yhdessä kuuden muun toimijan kanssa arvioinut ja esittänyt eri keinoja päästövähennyksiin 16.6.2020 julkaistussa Liikenteen ja logistiikan tiekartassa. Digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen liikenteessä ja logistiikassa on yksi viidestä toimialan pääkokonaisuudesta, joilla liikenteen ja logistiikan päästöjä voidaan vähentää merkittävästi 2020- ja 2030-luvuilla. Mahdollistava lainsäädäntö, valtion investoinnit älykkääseen infraan, logistiikan digitalisaatioon kohdennetun TKI-rahoituksen kasvattaminen ja tieto-ohjauksen kehittäminen ovat tärkeitä liikenteen ja logistiikan vähähiilitiekartassa mainittuja teemoja, jotta digitalisaatio voi toimialalla kehittyä.

SHLL toivoo, että logistiikan digitalisaatiostrategialuonnoksessa kehitettäisiin luonnoksen varsinaista strategiaosuutta (visio, keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet). SHLL ehdottaa osuudelle tiivistämistä ja kiteyttämistä yhdelle sivulle tai yhteen kuvaan, jotta strategialuonnokseen saataisiin lisää jäämäkkyyttä ja luettavuutta. Esimerkiksi nyt luonnoksen visio 2032:ssa on mainittu kolme eri asiaa (1) tasavertaiset ja tehokkaat digitaaliset kuljetusketjut 2) tiedonvirtaaminen kansallisilla ja kansainvälisillä korridoreilla sekä solmupisteissä sekä 3) logistiikan ilmastovaikutusten vähentäminen tehostamalla, optimoimalla ja sujuvoittamalla.), olisi SHLL:n näkemyksen mukaan tiivistettävissä yhden otsikon alle esimerkiksi Tehokkaat, tasavertaiset ja ilmastoystävälliset kuljetusketjut. Samaten strategialuonnoksen kirjoitusasussa kohdassa 2.2 mainitut tavoitteet (s. 16-20) itse kolme keskeisintä tavoitetta hukkuvat lukijalta niitä taustoittavien tai niiden kautta mahdollistuvien teemojen selitysten joukkoon.

Logistiikan digitalisaation edistämässä on tärkeää tiedostaa, että logistiikka-alalla yritysten välillä tiedon jakaminen on edennyt hyvin ja perustuen markkinaehtoisuuteen sekä vapaaehtoisuuteen. Yritykset hallitsevat tietojansa ja rajaavat niiden saatavuuden liiketoiminnan lähtökohdista. SHLL myös toteaa, että aikaisemmissa keskusteluissa logistiikan digitalisaation edistämässä yhdeksi keskeiseksi kehityskohteeksi on mainittu hajautetun tiedonjakoekosysteemien kehittäminen tukemaan tiedon välittämistä ja yhteensopivuutta eri järjestelmien kesken. Kuitenkin esimerkiksi logistiikkatiedon standardisointiin, omistajuuteen, hintaan, luotettavuuteen, yksityisyyteen, tietosuojaan liittyy vielä paljon haasteita, joihin olisi tarpeellista saada ratkaisuja logistiikan digitalisaation edistymiseksi. Lisäksi nämä olisi syytä huomioida luonnoksen keskeisissä toimenpiteissä.

Kuten Elinkeinoelämän keskusliitto EK on omassa 5.8.2020 antamassaan lausunnossa todennut, niin ”strategian taustaksi olisi paikallaan tarkentaa mitä eri yhteyksissä tiedolla tarkoitetaan ja erityisesti tiedon jakamisen suhdetta EU:n ja Suomen kilpailulainsäädännön asettamiin kieltoihin ja rajoituksiin yritysten välisessä yhteistyössä. Kiellettyjä aiheita ovat muun muassa markkinoiden jakaminen, asiakkaiden jakaminen tai yhteistyö myynnissä ja markkinoinnissa, hankintalähteiden jakaminen tai ostoyhteistyö sekä arkaluonteisten tietojen vaihtaminen. Arkaluonteisia tietoja ovat esimerkiksi tuote- ja asiakaskohtaiset toimitukset, markkinaosuudet, myyntialueet, kapasiteetti ja resurssit, investoinnit, tulevaisuuden strategiat ja tavoitteet, asiakkaat ja heidän ostonsa, tuotekohtaiset tavoitteet sekä tehtaiden käyttöasteet ja varastotilanteet.”

Summa summarum: SHLL toteaa, että lausunnon tulleessa strategialuonnoksessa on kattavasti ja monipuolisesti käsitelty logistiikan digitalisaatiota ja sitä millaisia mahdollisuuksia digitalisaatio toisi logistiikkasektorille, mikäli alan digitalisaatiokehitystä saataisiin nopeutettua ja parannettua. Strategialuonnoksessa esitetty visio, keskeiset tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet olisi kuitenkin hyvä pyrkiä tiivistämään ja konkretisoimaan nykyistä luonnosta selkeämmin, joten lukijalla kävisi paremmin selvillä se, että mitä tavoitellaan, mitä tullaan tekemään ja kenen toimesta. Myös strategian toimivuuden varmistamiseksi olisi hyvä asettaa joitain konkreettisia mittareita.

Laitinen Petri
Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry